

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Martiny Vernerové a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

žalobkyně: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, IČO: 41197518,**
sídlem Orlická 2020/4, 130 00 Praha 3,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje,**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 01 Ústí nad Labem,
zastoupen Mgr. Vlastimilem Škodou, advokátem,
sídlem Masarykovo náměstí 193/20, 405 02 Děčín,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2021, č. j. KUUK/092345/2021/Klo,

takto:

- I.** Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 19. 7. 2021, č. j. KUUK/092345/2021/Klo, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2021, č. j. KUUK/092345/2021/Klo, jímž žalovaný podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) jako nepřípustné zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Varnsdorf (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

„městský úřad“) ze dne 3. 3. 2021, č. j. MUVA 5402/2021RosIv. Tímto rozhodnutím městský úřad uznal Josefa Matrase, narozeného 28. 3. 1950, (dále jen „přestupce“) vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“), jehož se úmyslně dopustil tím, že dne 10. 3. 2020 v čase od 8:00 do 8:30 hodin ve Varnsdorfu v X ulici na zahradě u domu č. p. X po předchozí slovní roztržce, bez jakéhokoli předchozího upozornění, nečekaně a útokem vedeným zezadu jinému ublížil na zdraví, když fyzicky napadl svou sestru J. M., narozenou X, (dále též „zraněná“), kdy ji za pomoci své fyzické převahy natlačil na plot, svou levou rukou ji uchopil pod krkem a pravou rukou ji několikrát udeřil pěstí do obličejové části, čímž jí způsobil zhmoždění levého očního víčka a periokulární krajiny, tedy J. M. způsobil lehké poranění, které si vyžádalo okamžité lékařské ošetření. Za uvedený přestupek byla přestupci podle § 7 odst. 4 písm. b) zákona o některých přestupcích uložena pokuta ve výši 7 000 Kč a současně mu byla podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

2. Současně se žalobkyně v žalobě domáhala toho, aby soud zrušil také zmíněné rozhodnutí městského úřadu a aby uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

Žaloba

3. V žalobě žalobkyně uvedla, že jí byla způsobena škoda výše popsaným protiprávním jednáním přestupce. Žalobkyně uhradila smluvním zdravotnickým zařízením zdravotní péči v částce 4 003 Kč, která byla v souvislosti s napadením zraněné poskytnuta, a podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) jí tak vznikl nárok na náhradu těchto nákladů vůči přestupci.
4. Žalobkyně namítala, že jí byla jednáním přestupce způsobena škoda a uplatnila nárok na její náhradu, tedy je ve smyslu § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky účastníkem řízení v postavení poškozeného a městský úřad měl povinnost o jejím nároku rozhodnout. Zdůraznila, že na obdobném principu je rozhodováno o náhradě škody v trestním řízení. Skutečnost, že uplatnila svůj nárok na náhradu škody u městského úřadu před zahájením řízení o přestupku přestupce, žalobkyni podle jejího názoru nemůže vyloučit z řízení o přestupku jako poškozenou. Podotkla, že až do dne doručení rozhodnutí městského úřadu neznala datum zahájení řízení o přestupku. Dodala, že městský úřad nepostupoval v souladu s § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť měl informaci, že se žalobkyně domáhá účastenství v řízení o přestupku, a tudíž ji měl bezodkladně vyrozumět o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nejpozději do prvního ústního jednání. Současně žalobkyně upozornila na to, že městský úřad o jejím připojení k řízení o přestupku v postavení poškozené ani nerozhodl usnesením podle § 28 odst. 1 správního řádu, čímž jí znemožnil podat proti takovému usnesení řádný opravný prostředek, což žalovaný nezohlednil.
5. Závěrem žalobkyně poukázala na rozporné odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde žalovaný jednak uvedl, že žalobkyně uplatnila připojení se do řízení o přestupku před zahájením řízení, tudíž se nejednalo o řádně uplatněný nárok, avšak zároveň doplnil, že městský úřad mohl žalobkyni vyrozumět o možnosti uplatnit práva poškozené po zahájení Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

řízení s ohledem na zásadu procesní opatrnosti a legitimního očekávání. Následně žalovaný ospravedlnil postup městského úřadu tím, že bylo postupováno podle právního názoru, že žalobkyně nemůže být účastníkem řízení, a tudíž ji ani nebylo třeba na uplatnění práv poškozené upozorňovat.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že rozhodnutí městského úřadu postrádá výrokovou část stran nároku na náhradu škody. Absence takového výroku je podle žalovaného dána tím, že žalobkyně podala návrh na připojení se k řízení jako poškozená před zahájením řízení o přestupku, což nebylo možné. Zákon o odpovědnosti za přestupky podle žalovaného počítá s tím, že k tomu, aby mohl potenciální poškozený uplatnit nárok na náhradu škody, musí být řízení o přestupku již zahájeno. Žalovaný zdůraznil, že k účinnému uplatnění nároku poškozené může dojít nejdříve dnem zahájení řízení o přestupku a nárok uplatněný před zahájením řízení není řádně uplatněn. Žalovaný zopakoval svou argumentaci, že s ohledem na zásadu procesní opatrnosti a legitimního očekávání mohl městský úřad žalobkyni vyrozumět, že nárok uplatnila předčasně, a proto se nemohla stát účastníkem řízení o přestupku, avšak v době svého rozhodování se městský úřad řídil názorem, že žalobkyně nemohla být poškozenou, neboť pro přiznání postavení poškozené v přestupkovém řízení bylo nutné, aby jí škoda vznikla přímo, nikoli nepřímo v důsledku úhrady nákladů vynaložených na péči z veřejného zdravotního pojištění. Navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

7. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Soud připomíná, že odvolání žalobkyně bylo zamítnuto jako nepřípustné podle § 92 odst. 1 správního řádu, neboť rozhodnutí městského úřadu neobsahovalo výrok o náhradě škody, do kterého se žalobkyně jako poškozená může odvolat. V řízení o žalobě proti rozhodnutí, jímž bylo odvolání zamítnuto jako nepřípustné, se soudní přezkum omezuje pouze na posouzení toho, zda bylo odvolání skutečně nepřípustné, či nikoli. Námitkami nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (zde městský úřad) se soud nezabývá. Tento závěr plně koresponduje i s konstantní judikaturou Nejvyššího správního Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

soudu k dané problematice (srov. např. rozsudky ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007-111, nebo ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008-135). Zdejší soud se proto zaměřil výhradně na námitky žalobkyně, které souvisely s posouzením přípustnosti odvolání.

11. Žalovanému lze přisvědčit v tom, že rozhodnutí městského úřadu neobsahovalo výrok o náhradě škody. To však ještě samo o sobě neznamená, že by odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí muselo být nepřipustné. V této souvislosti soud poukazuje na usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 22. 6. 2021, č. j. 60 A 11/2021-41, podle kterého platí, že „[p]oškozený může v přestupkovém řízení napadnout rozhodnutí o přestupku, kterým byla vyslovena vina, ve výroku o náhradě škody [§ 96 odst. 1 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich], resp. může namítat, že takový výrok o uplatněném nároku na náhradu škody v rozhodnutí chybí (per analogiam § 246 odst. 2 trestního řádu).“ S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a dodává, že za předpokladu, že bylo povinností správního orgánu prvního stupně (zde městský úřad) rozhodnout o nároku poškozeného na náhradu škody, nelze poškozenému odpírat právo podat odvolání v případě, kdy správní orgán prvního stupně tuto svou povinnost porušil.
12. Soud dále podotýká, že obecnou otázkou postavení zdravotní pojišťovny jako poškozené v přestupkovém řízení se zabýval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018-29, publ. pod č. 4026/2020 Sb. NSS, jehož závěry jsou žalobkyni i žalovanému známy. Městský soud v Praze jednoznačně konstatoval, že „[p]rávo zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na péči o pojištěnku, která byla zraněna v důsledku přestupkového jednání obviněného (§ 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění), zakládá účastenství zdravotní pojišťovny jako poškozené v řízení o přestupku obviněného.“ S těmito závěry, které potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Ads 14/2021-60, se zdejší soud plně ztotožňuje a v dalším odůvodnění z nich vychází.
13. Podle § 68 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky je účastníkem řízení o přestupku i poškozený, a to v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.
14. Z § 70 odst. 1 věty první a druhé zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že „[s]právní orgán bezodkladně vyrozumí o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo uplatnit nárok na vydání bezdůvodného obohacení a o nařízeném ústním jednání osobu, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku obohatil, pokud je mu tato osoba známa. Současně tuto osobu poučí, že nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit nejpozději při prvním ústním jednání nebo v jiné lhůtě, kterou jí určí.“
15. Podle odstavce 2 téhož ustanovení platí, že „[o]soba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, se stává poškozeným uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit u správního orgánu nejpozději při prvním ústním jednání nebo ve lhůtě určené správním orgánem, nekoná-li se ústní jednání, nebylo-li již o tomto nároku rozhodnuto v občanskoprávním nebo jiném řízení, nebo pokud takové řízení neprobíhá. Jestliže osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, uplatnila nárok na náhradu této škody nebo nárok na vydání takového

bezduvodného obohacení v předcházejícím trestním řízení o totožném skutku, stává se poškozeným zahájením řízení.“

16. Z § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění plyne, že „[p]říslušná zdravotní pojišťovna má vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. Náhrada podle věty první je příjmem fondů zdravotní pojišťovny.“
17. V poměrech projednávané věci soud konstatuje, že žalobkyně byla oprávněna podle § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 55 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění uplatnit nárok na náhradu škody v předmětném řízení o přestupku. Podle názoru soudu proto bylo povinností městského úřadu v souladu s § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky žalobkyni bezodkladně vyrozumět o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody a poučit ji o lhůtě pro uplatnění tohoto nároku. Tuto povinnost městský úřad zcela jednoznačně porušil, čímž zavinil, že žalobkyně neuplatnila svůj nárok v zákonem stanovené lhůtě po zahájení přestupkového řízení, nýbrž před jeho zahájením, což jí objektivně nebylo známo. Za dané procesní situace považuje soud za nemístné užívat tento argument v neprospěch žalobkyně. Pokud by totiž městský úřad postupoval podle § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, lze očekávat, že by žalobkyně uplatnila svůj nárok na náhradu škody včas a městský úřad by byl povinen o tomto nároku rozhodnout ve výrokové části svého rozhodnutí.
18. Skutečnost, že byl městský úřad podle žalovaného veden nesprávným právním názorem o tom, že žalobkyni nepřísluší postavení poškozené v předmětném přestupkovém řízení, nepovažuje soud za relevantní. Koneckonců sám žalovaný v napadeném rozhodnutí připustil, že jde o nesprávný právní názor, a tím spíš měl podle přesvědčení soudu postupovat tak, aby pochybení městského úřadu napravil. Soud zároveň přisvědčuje žalobkyni v tom, že pokud měl městský úřad za to, že neměla být účastníkem řízení v postavení poškozeného, bylo jeho povinností rozhodnout o tom usnesením ve smyslu § 28 odst. 1 správního řádu a umožnit žalobkyni se proti tomu bránit odvoláním. To však městský úřad neučinil, a společně se žalovaným tím žalobkyni zcela odňali možnost procesní obrany.
19. S ohledem na shora uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žalovaný pochybil, pokud odvolání žalobkyně zamítl podle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřípustné, neboť to byl městský úřad, kdo porušením § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky způsobil, že žalobkyně neuplatnila nárok na náhradu škody po zahájení přestupkového řízení. Za dané procesní situace byla žalobkyně podle názoru soudu oprávněna podat odvolání a domáhat se ochrany svých práv na nápravy popsaneého pochybení městského úřadu v odvolacím řízení.
20. Soud tedy shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil. Zároveň soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Požadavku žalobkyně na zrušení rozhodnutí městského úřadu soud nevyhověl, neboť zjištěná pochybení může napravit žalovaný v odvolacím řízení.
21. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 3 000 Kč. Náhrada odpovídá toliko zaplacenému soudnímu poplatku ve výši 3 000 Kč za podání Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žaloby, jelikož žalobkyni, která nebyla v soudním řízení zastoupena, podle obsahu soudního spisu žádné další náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 15. listopadu 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu